УДК 005.5:343.72]:351.07
Нечаєва І.А.[1], Музолевська Б.Г. [2]
[1] канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. ФЕУ-310 НУ «Запорізька політехніка»

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ “TONE AT THE TOP” З МЕТОЮ МІНІМІЗАЦІЇ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Лідери в усіх сферах – від уряду та бізнесу до громадських організацій – відіграють ключову роль у формуванні ефективної стратегії боротьби з корупцією. Визначальною у визначенні ролі лідера у протидії корупції є концепція "Tone At The Top" – це не лише принцип, а й фундаментальний елемент будь-якої стратегії протидії корупції, який допомагає забезпечити чесність, інтегрітет та стабільність у всіх сферах діяльності [1].

Перш за все, "Tone At The Top" передбачає, що етичне керівництво починається з вищого рівня керівництва. По-друге, лідери мають забезпечити належну систему контролю та нагляду. Крім того, лідери мають створювати відкрите та прозоре середовище, в якому працюють їхні підлеглі.

Впровадження концепції "Tone at the Top" в органи публічного управління України може бути розділене на кілька етапів, кожен з яких вимагає використання певних заходів та підходів (рис. 1).

Рисунок 1 – Етапи впровадження концепції "Tone at the Top" в органах публічного управління (авторська розробка)

Кожен з цих етапів вимагає уважного планування, координації та виконання, але їх впровадження може значно покращити етичність, ефективність та довіру до органів публічного управління в Україні.

Концепція “Tone at the Top” базується на декількох ключових положеннях, які визначають роль лідера у формуванні етичної поведінки та протидії корупції в організації: етичне лідерство; відповідальність та підзвітність; прозорість; комунікація; підтримка етичної культури; неприйняття корупції [2;3].

Аналіз наукових доробок [3; 4; 5] дозволив зробити висновок, шо незважаючи на складність оцінки, існують певні ключові показники, які можна використовувати для оцінювання ефективності впровадження концепції "Tone at the Top" в публічному управлінні (табл. 1).

Таблиця 1 - Критерії та показники оцінки ефективності впровадження концепції "Tone at the Top"

Критерії	Показники
Зміна поведінки	Зменшення кількості скарг на корупцію та неетичну поведінку. Збільшення рівня довіри до уряду з боку громадськості. Посилення культури чесності та доброчесності в публічному секторі. Зростання готовності працівників публічної служби повідомляти про порушення.
Покращення результатов	Більш ефективне використання бюджетних коштів. Підвищення якості надання публічних послуг. Зростання рівня задоволеності громадян публічними послугами. Зниження рівня бюрократії та адміністративних бар'єрів.
Зміни в управлінських практиках	Розробка та впровадження чітких етичних норм та правил. Запровадження ефективних механізмів звітності та підзвітності. Підвищення прозорості прийняття рішень та діяльності уряду. Забезпечення належного навчання та підготовки публічних службовців з питань етики та доброчесності.
Зовнішня оцінка	Опитування громадян та працівників публічної служби. Звіти незалежних антикорупційних органів. Порівняльні дослідження з іншими країнами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналітичне дослідження «Роль лідера у протидії корупції: аналітичний огляд впровадження концепції «Tone At The Top»». URL : https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/role-leader-combating-corruption

2. Sally Gunz and Linda (2015). Thorne Introduction to the Special Issue on Tone at the Top. Journal of Business Ethics. Vol. 126, № 1, pp. 1-2. URL : https://www.jstor.org/stable/24702297

3. Anderson, A. R., & Mitchell, R. K. (2016). A counterfactual analysis of the relationship between ethics and effectiveness in a governmental financial agency. Journal of Business Ethics, 134(3), 311-325.

4. Siddiquee, N. A., & Islam, S. (2017). Ethical Tone at the Top of Public Administration and Its Effects on Job Performance: Evidence from Bangladesh. International Journal of Public Administration, 40(10), 889-897.

5. Raeburn, N. C., & Butler, J. S. (2020). Effective Compliance and Ethics Programs: Understanding the Importance of "Tone at the Top". Public Administration Quarterly, 44(1), 5-33.